

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

20.000!

Zadnja številka „Slov. Gospodarja“ je izšla v 20.000 izvodih, današnja je to število že prekoračila. Danes se je tiska v 20.200 izvodih. Nihče nam ne bo zameril, ako ob tej priliki povemo nekatera svoja čustva, misli in želje, kajti velikanski uspeh nas pri tem gotovo popolnoma opravičuje.

Glavno naše čustvo je globoka hvaležnost nasproti Bogu, kateri je dosedaj naše delo s svojim blagoslovom spremljal in ni gledal na naše slabosti, ampak na našo dobro voljo. Tudi zanaprej ga prosimo s kraljevim pevcem: „S celim svojim srcem Te iščem; ne odvrni me od svojih zapovedi! ... Uči me svoje pravice ...!“

Hvaležno se spominjamo tudi mož, ki so sedaj mogočnemu posloppu položili temelje, na katerih se je lahko dalje gradilo. To so bivši uredniki našega lista. Trije že počivajo v Bogu, dr. Prelog, dr. Ulaga in dr. Mlakar, dva še živita, kanonik dr. Gregorec in nadžupnik Fr. Korošec.

Hvalo smo dolžni tudi našim mnogoštevilnim prijateljem, sotrudnikom in naročnikom. Ti so agitirali, drugi pisali in poročali, tretji naročali in čitali. Vsi skupaj pa so z uredniki vred sodelovali na našem nenavadnem napredku in krasnem razvoju. Hvala jim!

Ob velikem uspehu stojimo danes in se ga veselimo! Toda v nas ni želje po počitku, ampak po napredku. Mi hočemo še dalje naprej! Tako govori danes naše srce z velikim pogumom za bodočnost.

In mi bomo napredovali! To je naše trdno zaupanje in prepričanje. Zakaj govorimo s takim prepričanjem? Mi bomo napredovali, ker še hočemo nadalje zvesto služiti Bogu in njegovi Cerкви, zvesto služiti svojemu predragemu slovenskemu narodu in zvesto služiti vsem gospodarskim težnjam in potrebam našega ljudstva.

Bog z nami! Mi gremo naprej!

Zagotovitev spomladanske setve.

Poljedelsko ministrstvo je sporazumno z ministrstvom notranjih zadev dne 15. februarja t. l. izdalo odlok, kateri se peča z zagotovitvijo pomladanskih setev za leto 1915, in sicer se določa:

§ 1. Vsak lastnik zemljišča ima dolžnost, da poseje sedaj spomladi vse svoje njive, v kolikor niso posejane z ozimino.

§ 2. Komisije za oskrbovanje setev morajo skrbeti, da se bo spomladanska setev v letošnji spomladi izvršila pravočasno in popolnoma. V svrhu tega je dolžnost komisije: 1. Dognati morajo, koliko zemljišča še ni posejanega in osobito tistega zemljišča, ki je vsled vpoklicanja posestnikov pod orožje ali pa vsled drugih po vojski povzročenih ovir potrebno pomoči. 2. Sestavljati morajo delovni načrt, da se pomoči potrebno zemljišče poseje ter da se nadzoruje izvršitev

tega dela. 3. Imajo skrbeti, da nobeno zemljišče, ki je sposobno za to, ne ostane neposejano in neobdelano. 4. Nakazati morajo delavske moči, vprežno živino, kakor tudi potrebno poljedelsko orodje ter staviti okrajni politični oblasti tozadevne predloge. 5. Dajati morajo posestnikom nasvete o izbiri semena, ki se naj poseje, o krajih in načinu, kako se dobivajo semena in gnojila. 6. Naznaniti morajo županstvom ona zemljišča, kojih pravočasno posejanje in obdelovanje se vsled vpoklica lastnika pod orožje ali vsled drugih vojskih ovir z odredbami, določenimi v točkah 4 in 5, ne more zagotoviti. 7. Poročati morajo okrajni politični oblasti, ali bi bile kje potrebne kake posebne odredbe vlade.

§ 3. Obdelovanje in posejanje v § 2 točke 6 označenih zemljiščih je dolžnost občine, ki ima pravico, da zahteva povračila tozadevnih stroškov iz do neska zemljišča, katerega je posejala in obdelovala.

§ 4. Državni gozdarski uslužbenci politične uprave, kakor tudi uslužbenci agrarne oblasti imajo dolžnost, da podpirajo politične okrajne oblasti, kakor tudi komisije za oskrbovanje setev pri izvrševanju njihove naloge.

§ 5. Kdor ne izpolnjuje v § 1 te odredbe označene določbe, se bo kaznoval od politične okrajne oblasti z denarno kaznijo do 1000 kron ali z zaporom do enega meseca.

§ 6. Ta odredba stopi v veljavo z dnevom razglašanja.

Slike iz vojne.

Kako smo se umikali iz Srbije.

Ivan Robar, doma iz župnije Sv. Jerneja pri Ločah, stražmojster pri dragoncih, piše g. Jožetu Stelcarju v Mariboru dne 7. februarja z južnega bojišča:

Ljubljani prijatelj! Jaz sem še vedno pri brigadnem generalnem štabu ter sem hvala Bogu ostal dosedaj še zdrav in nepoškodovan, čeravno sem bil dostikrat v veliki nevarnosti. Videl sem dovolj pretresljivih in strašnih dogodkov, katerih pa Ti tukaj ne morem popisati. Odkar smo prekoračili Drino ter stopili na srbsko ozemlje, ni bilo skoro noč in dan miru. Le parkrat smo bili tako srečni, da smo bili pri v. maši na prostem. Vselej pa, ko se je brala taka sv. maša za padle vojake, so sodelovali častniki s petjem krasnih žalostink. Posebno ganljiv prizor je bil na večer Vseh svetnikov. Naš preč. g. vojni kurat je spregovoril nekaj krasnih besed na grobovih naših tovarišev, katere smo, kolikor je bilo mogoče, okinali ter prižgali nekaj sveče. Ob koncu pa je odmevala glasna molitev navzočih vojakov po bližnjem gozdu. Opazil sem, da so bile skoro vse oči vojakov rosne od solz, kar je bil dokaz, da sega bratska vojaška ljubezen hrabrih Slovencev in Hrvatov tudi onkraj groba.

Pozabil tudi ne bom onih večerov, ko smo se vračali iz Srbije. Bile so skoro same gore in strmi bregovi. Jezditi ni bilo mogoče, ampak šli smo skoraj pet dni peš, konje pa smo vsake svojega vodili za seboj. Vreme je bilo grozno. Sneg in dež in silen veter so nas pozdravljali. Neki večer butne moj tovariš ob nekaj trdega. Kaj je bilo? Pogledal je natančneje in opazil je mrtvega Srba. Kmalu najdem tudi jaz celo vrsto mrtičev. Bili so večinoma Srbi, ki so ležali po vrsti po pobočju nekega hriba. Nas vse je stresel nekoliko mraz po životu.

Za danes dovolj. Ko bodo začele zopet pokati puške in grmeti topovi, Ti poročam več. Bog daj, da bi se v kratkem sovražniki umirili. Tudi moj mlajši brat Stefan je odšel na severno bojišče. Po vojski Te obiščem. Ostani zdrav! Tvoj Ivan Robar, c. in kr. stražmojster.

Kako smo se Slovenci borili s Srbi.

Jožef Miklavc, kmet iz Križ pri Gornjemgradu, piše svoji ženi dne 24. jan. 1915:

Južno bojno polje, 24. januarja.

Ljuba moja žena! Danes imam priliko in hočem Ti nekoliko popisati mojo rajžo. Ali natančno ti ne morem popisati, ti bom komaj ustmeno povedal, ako mi ljubi Bog ohrani nadaljno življenje. Naša stotinja je odšla iz Tolmina dne 12. oktobra v Bosno. V prvi ogenj smo prišli dne 21. oktobra. Tri dni in tri noči se je brez nehanja streljalo s kanoni in puškami, da je bila groza. Vojaki so padali kakor snopje in mi smo jih nosili tri ure daleč v bolnišnico. To je bilo trpljenje! In potem smo hodili vsak dan po Bosni in iskali Srbe. Menda so vsi pobegnili.

Pa mi smo noč in dan marširali za njimi. Strašno smo trpeli. Ko smo marširali dalje, smo šli čez Drino. Čez to vodo smo šli dne 7. novembra in smo dobro podili Srbe. Dne 11. novembra smo zopet prišli v hud boj, ki je trajal dva dni in dve noči. Kroglo so šle kakor dež in čiv, čiv, čiv so tulile mimo glave. Kanoni so pokali, da so se tresli hribi in doline, vse je bilo razbito in oropano koder smo šli. Nič se ni dobilo za piti, nič za jesti. Pozneje smo bili mnogokrat v bolj majhnih bojih po nekaj ur. Slovenci smo se hrabro vojskovali! Dne 4. decembra so nas zopet Srbi napadli. Našim je zmanjkalo. Že dva dni smo streljali samo s puškami. Srbi so na vso moč začeli streljati s kanoni. Bili smo na nekem velikem hribu, kjer smo se umikali. Dve uri sem hitel kar mi je bilo mogoče in sem se kar Bogu in Mariji izročil. Angel varih in sv. Jožef sta me rešila nesreče, da sem prišel sreden in zdrav skozi. Veliko naših vojakov so tam ujeli, ker je bilo že dosti bolanih in kruljavih, pa tudi dosti sanitete je bilo med njimi ko sem bil jaz komaj 50 korakov od njih oddaljen, so tudi našega zdravnika dr. Serneca iz Celja ujeli. Po cesti smo gazili blato do kolena. To je bila groza! Več tisoč konj je popadalo v blato in poginilo. In potem smo marširali iz Srbije nazaj dolgih šest dni in smo prišli nazaj na naše ozemlje čez Savo dne 11. decembra. V Slavoniji smo bili, na enem mestu do 20. januarja in zdaj smo prišli v Bosno nazaj. Veliko smo prestali hudega, veliko mraza, veliko gladu, hudega marširanja in nič spanja. Zdaj so nam tukaj častniki povedali, da smo huje že prestali, odslej se bodo drugi za nami vojskovali.

Molite za me, da mi ljubi Bog dodeli milost, da se še vrnem v svoj domači kraj. Z Bogom ljuba žena in sinček! Dal Bog in sreča junaška zmago našemu orožju in pogin našim sovražnikom!

Usoda štirih prijateljev.

Franc Nemec, doma od Sv. Jurija ob Ščavnici, ki je služil pri 26. domobranskem pešpolku na severnem bojišču, nam piše dne 14. februarja iz bolnišnice v Besterežbamja:

Celih 6 mesecev smo bili 4 prijatelji skupaj ter se vojskovali proti sovražniku. Veliko smo prestali. Ti štirje prijatelji smo bili: korporal Franc Segula, Franc Perko iz Kapele, Karl Rep od Male Nedelje in Franc Nemec od Sv. Jurija ob Ščavnici. Bilo je dne 26. januarja. Pričakovali smo sovražnika. Predpoldne ob 10. uri zagledamo v celih bojnih vrstah sovražniške korakati proti nam. Naša četa počaka, da se nam Rusi približajo. Na 800 korakov začnemo z mrtvaško uro. Rusi so padali, kakor bi žel žito z veliko koso. Kar slišim vpiti zraven mene Franca Perko „Jezus, Marija!“ Dobil je dum-dum-kroglo ter obležal takoj mrtve. Tovariš K. Rep vpraša: „Ali je prijatelj Perko mrtve?“ Odgovorim mu: „Da“. V tem trenutku je do bil Rep kroglo v grlo ter je izdihnil v 4 minutah. Jaz jima naredim grob med padanjem krogel ter zasadam na grob mojima padlima tovarišema križ. Poslovil sem se od groba v molitvi. Tri dni zatem me zadene sovražna dum-dum-krogla v levo roko ter me težko raní. Ležim v bolnišnici na Ogrskem. Blaga žena K. Repa in dobri stariši Fr. Perko bodite potolaženi! Franc Nemec.